A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2016. április 14.*

„Előzetes döntéshozatal — Mezőgazdaság — Közös piacszervezés — 565/2002/EK rendelet — A 3. cikk (3) bekezdése — Vámkontingens — Argentínából származó fokhagyma — Behozatali engedélyek — A behozatali engedélyekből fakadó jogok átruházhatatlan jellege — Megkerülés — Joggal való visszaélés — Feltételek — 2988/95/EK, Euratom rendelet — A 4. cikk (3) bekezdése”

A C-131/14. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Corte suprema di cassazione (legfelsőbb bíróság, Olaszország) a Bírósághoz 2014. március 21-én érkezett, 2014. január 13-i határozatával terjesztett elő az előtte

Malvino Cervati,

a **Società Malvi Sas di Cervati Malvino**, végelszámolás alatti társaság,

és

az **Agenzia delle Dogane**,

az **Arenzia Dogane – Ufficio delle Dogane di Venezia**

között

Roberto Cervati

részvételével

folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: M. Ilešič tanácselnök, C. Toader, A. Rosas, A. Prechal és E. Jarašiūnas (előadó) bírák,

főtanácsnok: E. Sharpston,

hivatalvezető: L. Carrasco Marco tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2015. november 18-i tárgyalásra,

* Az eljárás nyelve: olasz.

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– M. Cervati, a Società Malvi Sas di Cervati Malvino és R. Cervati képviseletében C. Mazzoni, M. Moretto és G. Rondello avvocati,

– az olasz kormány képviseletében G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítője: A. Collabolletta avvocato dello Stato,

– a görög kormány képviseletében I. Chalkias, I. Dresiou, O. Tsirkinidou és D. Ntourntoureka, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében B.-R. Killmann és P. Rossi, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a harmadik országokból behozott fokhagymára vonatkozó behozatali engedélyek és származási bizonyítványok rendszerének bevezetéséről és a vámkontingensek kezelési módjának megállapításáról szóló, 2001. május 30-i 1047/2001/EK bizottsági rendelet (HL L 145., 35. o.), valamint az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről szóló, 1995. december 18-i 2988/95/EK, Euratom tanácsi rendelet (HL L 312., 1. o.) értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet egyrészt az M. Cervati, mint beltag és a végelszámolás alatt álló Società Malvi Sas di Cervati Malvino (a továbbiakban: Malvi) jogi képviselője, valamint e társaság, másrészt az Agenzia delle Dogane (vámhatóság) és az Agenzia delle Dogane – Ufficio delle Dogane di Livorno (vámhatóság – livornói vámhivatal) (a továbbiakban együtt: vámhatóság) között az Argentínából származó, kedvezményes vámtarifában részesülő fokhagyma behozatalával kapcsolatos, Malvinak megküldött, vámhelyesbítésről és -megállapításról szóló határozatok tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

A 2988/95 rendelet

3 A 2988/95 rendeletnek a „Közigazgatási intézkedések és szankciók” címet viselő II. címében foglalt 4. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Főszabályként minden szabálytalanság a jogtalanul megszerzett előny elvonását vonja maga után:

– tartozás tárgyát képező vagy jogtalanul kapott összegek utáni fizetési vagy visszafizetési kötelezettség formájában,

[...]

(3) Azok a cselekmények, amelyekről megállapítható, hogy céljuk az adott ügyben alkalmazandó [uniós] jog célkitűzéseivel ellentétes előnyszerzés azáltal, hogy mesterséges módon teremtik meg az előny megszerzéséhez szükséges feltételeket, az előny megszerzésének meghiúsulását vagy annak elvonását eredményezik.

[...]”

Az 1291/2000/EK rendelet

4 A mezőgazdasági termékekre vonatkozó behozatali és kiviteli engedélyek és előzetes rögzítési igazolások rendszerének alkalmazására kialakított részletes közös szabályok megállapításáról szóló, 2000. június 9-i 1291/2000/EK bizottsági rendelet (HL L 152., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 29. kötet, 145. o.) 8. cikke (1) bekezdésének első albekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A behozatali és kiviteli engedély felhatalmazást ad, és egyben az engedély szerinti importra, illetve exportra kötelez, és kivéve a *vis major* eseteit, érvényességi ideje alatt a meghatározott mennyiségű, szóban forgó termékekre vagy árukra vonatkozik.”

5 E rendelet 9. cikkének (1) bekezdése kimondja:

„Az engedélyekből vagy tanúsítványokból származó kötelezettségek nem átruházhatók. Az engedélyekből vagy tanúsítványokból származó jogokat érvényességi idejük alatt az engedélyes átruházhatja. [...]”

6 Az említett rendelet 15. cikke (2) bekezdésének első albekezdése kimondja:

„Engedélyre vagy tanúsítványra vonatkozó kérelmet csak akkor kell elfogadni, ha az illetékes szervnél megfelelő biztosítékot helyeztek letétbe, a kérelem benyújtása napján [...]”

7 Ugyanezen rendelet 35. cikkének (2) bekezdése kimondja:

„[…] ha az import vagy exportkötelezettséget nem teljesítették, a biztosítékot vissza kell tartani olyan összegben, ami megfelel:

a) az engedélyen vagy tanúsítványon feltüntetett mennyiség 95%-a; és

b) a ténylegesen importált vagy exportált mennyiség közötti különbségnek.

[...]

Ha az importált vagy exportált mennyiség kevesebb, mint az engedélyen vagy a tanúsítványon feltüntetett mennyiség 5%-a, a biztosíték teljes összegét vissza kell tartani.

[...]”

Az 1047/2001 rendelet

8 Az 1047/2001 rendelet „Engedélyek kiadása” címet viselő 5. cikkének (1) bekezdése értelmében „[a]z [1291/2000] rendelet 9. cikke ellenére az A engedélyekből fakadó jogok nem átruházhatók”.

9 A vámkontingensek kezelési módjának megállapításáról és a harmadik országokból behozott fokhagymára vonatkozó származási bizonyítványok rendszerének bevezetéséről szóló, 2002. április 2-i 565/2002/EK bizottsági rendelet (HL L 86., 11. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 12. kötet, 224. o.) 2002. június 1-jétől hatályon kívül helyezte az 1047/2001 rendeletet.

Az 565/2002 rendelet

10 A 565/2002 rendelet (1), (3) és (5)–(7) preambulumbekezdése kimondja:

„(1) [...] 2001. június 1-je óta a 0703 20 00 KN-kód alá tartozó fokhagyma behozatalára vonatkozó rendes vám 9,6%-os értékvámból és nettó tonnánként 1200 euróban meghatározott összegből áll. Azonban az Argentínával kötött megállapodással a meghatározott vámtól mentes, 38 370 tonnát kitevő kontingenst nyitottak meg, amelyet [az Európai Közösség és az Argentin Köztársaság között az 1994. évi Általános Vám- és Kereskedelmi Egyezmény (GATT) XXVIII. cikkének megfelelően a fokhagyma tekintetében a GATT-hoz csatolt CXL. engedményes listában megállapított engedmények módosításáról szóló, levélváltás formájában létrejött megállapodás megkötéséről szóló, 2001. május 28-i] 2001/404/EK [tanácsi] határozat [(HL L 142., 7.o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 37. kötet, 296. o.)] jóváhagyott (a továbbiakban: GATT kontingens). A megállapodás kiköti, hogy a kontingenst három részre kell osztani: 19 147 tonnát tesz ki az Argentínából származó behozatal (sorozatszám 09.4104) [...]

[...]

(3) A GATT kontingens kezelési módszerét [...] az [...] 1047/2001 [...] rendelet [...] állapította meg. A tapasztalatok azonban azt mutatják, hogy a kezelést javítani és egyszerűsíteni lehet. Különösen a GATT kontingensen kívül végzett behozatalra vonatkozó behozatali engedélyekkel kapcsolatos előírást kell törölni, és az importőrök által az ehhez a kontingenshez való hozzáférés feltételein kell olyan kiigazításokat végezni, hogy jobban figyelembe vegyék a hagyományos kereskedelmi folyamatokat.

[...]

(5) Figyelembe véve a GATT kontingensen kívüli, nem kedvezményes behozatalra vonatkozó meghatározott vámot, a kontingens kezeléséhez a behozatali engedélyek rendszerének bevezetése szükséges. E rendszer részletes szabályainak ki kell egészíteniük azokat a szabályokat, vagy el kell térniük azoktól a szabályoktól, amelyeket [...] [az] 1291/2000 [...] rendelet [...] állapított meg.

(6) Intézkedéseket kell hozni, hogy a lehető legjobban lecsökkentsék azon behozatali engedélyekre irányuló spekulatív kérelmek számát, amelyek nem kapcsolódnak tényleges gyümölcs-, illetve zöldségpiaci kereskedelmi tevékenységhez. Ennek érdekében különös szabályokat kell megállapítani az engedélyekre irányuló kérelmekre és az engedélyek érvényességére vonatkozóan.

(7) Mivel az Argentínával kötött megállapodás előírja, hogy a GATT kontingens kezelését a hagyományos és az új importőrök rendszere alapján végezzék, meg kell határozni a hagyományos importőrök fogalmát és a két importőri kategória között felosztott kontingenst, egyidejűleg biztosítva a kontingens legjobb kihasználását.”

11 E rendelet 2. cikkének első bekezdése a következő fogalommeghatározásokat tartalmazza:

„E rendelet alkalmazásában:

a) »behozatali időszak«: az egyik év június 1-jétől a következő év május 31-ig tartó egyéves időszak;

[...]

c) »hagyományos importőrök«: azok az importőrök, akik a megelőző három behozatali időszak közül legalább kettőben fokhagymát hoztak be a Közösségbe, függetlenül annak származásától és a behozatal időpontjától;

d) »referenciamennyiség«: a hagyományos importőr által az 1998., 1999. és 2000. naptári években végzett éves fokhagyma behozatal legnagyobb mennyisége. Ha az importőr nem hozott be fokhagymát e három év közül legalább kettőben, a referenciamennyiség az azt megelőző három behozatali időszak alatti éves fokhagyma-behozatal legnagyobb mennyisége, amelyre nézve engedélykérelmet nyújtottak be;

e) »új importőrök«: a nem hagyományos importőrök.

[...]"

12 Az 565/2002 rendeletnek „A behozatali engedélyek rendszere" című 3. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) [A 2001/404 határozattal megnyitott, KN 0703 20 00 kód alá tartozó fokhagymára vonatkozó vám]kontingensek alapján történő minden behozatal feltétele azon behozatali engedély (a továbbiakban: az engedély) bemutatása, amelyet e rendelet rendelkezéseitől függően az [1291/2000] rendeletnek megfelelően adnak ki.

[...]

(3) Az [1291/2000] rendelet 9. cikke ellenére az engedélyekből fakadó jogok nem átruházhatók.

(4) Az [1291/2000] rendelet 15. cikkének (2) bekezdésében említett biztosíték összege nettó tonnánként 15 euró."

13 E rendelet „Engedélykérelem" című 5. cikke szerint:

„(1) Engedélykérelmet csak importőrök nyújthatnak be.

[...]

Ha a megelőző behozatali időszak alatt e rendelet vagy az [1047/2001] rendelet alapján új importőrök kaptak engedélyt, bizonyítékot kell szolgáltatniuk arra nézve, hogy a számukra biztosított mennyiségnek legalább a 90%-át ténylegesen szabad forgalomba bocsátották.

[...]

(3) A hagyományos importőrök által benyújtott engedélykérelmek behozatali időszakonként legfeljebb az adott importőrök referenciamennyiségének megfelelő mennyiségre terjedhetnek ki.

(4) Az I. mellékletben jelzett három származási hely és a negyedévek mindegyikére nézve az új importőrök által benyújtott engedélykérelmek legfeljebb az I. mellékletben említett mennyiség 10%-ára irányulhatnak az adott negyedév és származás tekintetében.

[...]"

14 Az említett rendeletnek „A kiadásra kerülő legnagyobb mennyiség" című 6. cikke értelmében:

„(1) Az I. mellékletben jelzett három származási hely mindegyikére és az egyes negyedévekre nézve engedélyeket csak az alábbiak összegével egyenlő legnagyobb mennyiségre adnak ki:

a) az I. mellékletben jelzett mennyiség tekintettel az adott negyedévre és származásra;

b) azok a mennyiségek, amelyekre a megelőző negyedévben nem nyújtottak be kérelmet a származás tekintetében;

c) a Bizottsággal közölt fel nem használt mennyiségek, amelyek a származás tekintetében korábban kiadott engedélyekben találhatók.

[...]

(2) Az I. mellékletben jelzett három származási hely mindegyikére és az egyes negyedévekre nézve az (1) bekezdésnek megfelelően kiszámított legnagyobb mennyiséget a következők szerint osztják fel:

a) 70% a hagyományos importőrök számára,

b) 30% az új importőrök számára.

A rendelkezésre álló mennyiségeket azonban megkülönböztetés nélkül osztják el a két kategória között az egyes negyedévek második hónapjának első hétfőjétől kezdve."

15 Az 565/2002 rendelet 13. cikkének második bekezdése értelmében e rendeletet lényegében a 2002. április 8-tól kérelmezett engedélyekre és a 2002. június 1-jétől végrehajtott szabad forgalomba bocsátásokra kell alkalmazni.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

16 A Malvi a zöldség- és gyümölcsbehozatal és kivitel ágazatában működő, az 565/2002 rendelet 2. cikke első bekezdésének c) pontja értelmében vett hagyományos importőri minőséggel rendelkező társaság volt. Másik olyan társaság közvetítésével, amely maga is más gazdasági szereplők közreműködését vette igénybe, Malvi 2003. február és március hónapban behozott, Argentínából származó fokhagymát vásárolt az e rendelet szerinti és így kedvezményes vámtarifában részesülő vámkontingens keretében (a továbbiakban: a vitatott behozatalok), miközben ő maga nem rendelkezett az e célból szükséges behozatali engedéllyel, mivel a saját engedélyei lejártak.

17 A vámhatóság – a livornói vámhivatal vámhelyesbítésről és -megállapításról szóló határozatot címzett a Malvinak, miután megállapította, hogy jogellenesen megkerülte a vámok és a hozzáadottérték-adó megfizetését egy olyan csalárd eljárással, amelyben az 565/2002 rendelet értelmében vett új importőri minőséggel rendelkező és a vitatott behozatalokat lebonyolító L'Olivo Maria Imp. Exp. (a továbbiakban: L'Olivo) általsaságként járt el, és a két társaság egyetemlegesen volt felelős.

18 Az e vámhatóság által kifogásolt és csalárdnak tartott eljárás a következőképpen írható le. A kedvezményes vámtarifában részesüléshez szükséges behozatali engedélyek jogosultja, a L'Olivo először Argentínából származó, vámraktárban tárolt fokhagymaszállítmányokat vásárolt a Bananaservice Srl-től (a továbbiakban: Bananaservice), amelynek ügyvezetője az ilyen engedélyekkel nem rendelkező R. Tonini volt. Ezt követően a L'Olivo e fokhagymaszállítmányokat kedvezményes vámtarifa alapján importálta az Európai Unióba, majd miután azokat szabad forgalomba bocsátották, továbbértékesítette a Tonini Roberto & C. Sas-nek (a továbbiakban: Tonini) Végül a Tonini továbbértékesítette e szállítmányokat a Malvinak.

19 A Corte suprema di cassazione (legfelsőbb bíróság) kifejti, hogy egyrészt kizárólag a L'Olivo rendelkezett saját nevére szóló behozatali engedélyekkel, másrészt a fokhagymaszállítmányokat a GATT kontingensen kívüli behozatalokra vonatkozóan meghatározott vám összegénél alacsonyabb összegű, megfelelő ellenérték fejében értékesítették.

20 A Malvi keresetet indított e vámhelyesbítésről és -megállapításról szóló határozattal szemben a Commissione tributaria provinciale di Livorno (Livorno megyei adóügyi bíróság) előtt, amely 2006. november 15-i ítéletében helyt adott e keresetnek.

21 A vámhatóság ezen ítélet ellen fellebbezést nyújtott be a Commissione tributaria regionale della Toscana (Toscana tartomány adóügyi bírósága) előtt, amely 2010. szeptember 7-i ítéletével megváltoztatta az említett ítéletet. E bíróság úgy ítélte meg, hogy adócsalást követ el az a hagyományos importőr, amely – jóllehet a GATT kontingens keretében nem rendelkezik behozatali engedéllyel – ahelyett, hogy az exportőrtől közvetlenül szerezné be és meghatározott vám megfizetése mellett kontingensen kívül importálná az árut, a már vámkezelt árut egy olyan másik gazdasági szereplőtől vásárolja meg, amely a megbízása alapján és a részére történő továbbértékesítés céljából a szolgáltatásnyújtás megfelelő ellenértéke fejében az említett kontingens keretében behozatali engedéllyel rendelkező társaság útján szerezte be az árut.

22 A Malvi beltagjaként M. Cervati felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő ezen ítélet ellen a Corte suprema di cassazione (legfelsőbb bíróság) előtt.

23 A felülvizsgálati kérelme alátámasztása érdekében M. Cervati többek között az 1047/2001 és az 565/2002 rendelet megsértésére hivatkozik, azt állítva, hogy a GATT kontingens keretében behozatali engedéllyel nem rendelkező hagyományos importőr számára nem tilos más olyan hagyományos importőr igénybevétele, amely az áru Közösségen kívüli szállítótól történő beszerzését követően külföldi áruként azt egy harmadik gazdasági szereplőre ruházza át, amely az engedélyének átruházása nélkül bevezeti az árut az Unióba, majd azt a nyújtott szolgáltatásnyújtás megfelelő ellenértéke fejében ismételten értékesíti a második hagyományos importőr számára, amely azt továbbértékesíti az első importőrnek. Ezenkívül M. Cervati előadja, hogy a GATT kontingens alapvető célja az uniós piac ellátásának biztosítása és egyben e piac egyensúlyának fenntartása. Így tehát a bizonyos importőröknek már kiosztott kvóták elvesztése és ebből kifolyólag a kontingens kimerítésének elmaradása spekulatív célú áremelkedéssel járna. Következésképpen olyan körülmények között, mint amelyek a jelen ügyben fennállnak, nem merülhet fel a törvény megkerülése.

24 Ezzel szemben az adóhivatal azt állítja, hogy a más gazdasági szereplőnek kiosztott kontingens egy részének felhasználására, és ezáltal a belső piaci védelmi rendszer megkerülését célzó vámcsalásra került sor. A vámhatóság szerint a jelen ügyben nyilvánvaló a csalás, tekintettel többek között arra, hogy a Malvi előzőleg olyan, Argentínából származó fokhagymaszállítmányokat rendelt meg, amelyeket később a L'Olivo importált, hogy a Malvi előzetesen fizetett a Toninineknek, amelynek ugyanaz az ügyvezetője, mint a Bananaservice-nek, és hogy a L'Olivo kilónként 0,25 euró nyereséget ért el. A vámhatóság hozzáteszi, hogy M. Cervati nem ad magyarázatot arra, hogy a kedvezményes tarifa megfizetésével járó adóelőnyön túl számára milyen előnnyel járt az ilyen eljárás alkalmazása.

25 A Corte suprema di cassazione (legfelső bíróság), mivel úgy ítélte meg, hogy az általa elbírálandó jogvitára nem ad megoldást a Bíróság ítélkezési gyakorlata, és mivel megállapította, hogy az alkalmazandó uniós szabályozás a nemzeti ítélkezési gyakorlatban különböző értelmezést kap, felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjesztette a Bíróság elé:

„Úgy kell-e értelmezni az 1047/2001 és 2988/95 rendeletet, hogy tilos, és joggal való visszaélést, valamint visszaélésszerű magatartást valósít meg azon A közösségi gazdasági szereplő [(Malvi)] magatartása, amely behozatali engedéllyel nem rendelkezve vagy a kontingensből ráeső kvótát kimerítve, meghatározott mennyiségű árut vásárol B közösségi gazdasági szereplőtől [(Tonini)], amely azt Közösségen kívüli szállítótól [(Bananaservice)] vásárolta, amely azt vámraktározás útján továbbértékesítette azt C közösségi gazdasági szereplő [(L'Olivo)] részére, amely, a feltételeknek megfelelve, a kontingens keretében engedéllyel rendelkezve, annak átruházása nélkül a kontingensen kívüli behozatalra vonatkozóan meghatározott vám összegénél alacsonyabb összegű, megfelelő

ellenérték fejében az Európai Közösségen belül szabad forgalomba bocsátotta a már vámkezelt árukat a B gazdasági szereplő [(Tonini)] részére történő továbbértékesítés céljából, amely azt végül A gazdasági szereplő részére [(Malvi)] értékesíti?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

26 Elöljáróban emlékeztetni kell arra, hogy a nemzeti bíróságok és a Bíróság között az EUMSZ 267. cikkel bevezetett együttműködési eljárásban a Bíróság kötelessége, hogy a nemzeti bíróság részére olyan hasznos választ adjon, amely annak lehetővé teszi az előtte folyamatban lévő ügy elbírálását. Ennek érdekében adott esetben a Bíróságnak át kell fogalmaznia a feltett kérdéseket. E tekintetben a Bíróság a nemzeti bíróság által szolgáltatott információk összessége és különösen az előzetes döntéshozatalra utaló határozat indokolása alapján meghatározhatja az uniós jog azon rendelkezéseit, amelyeknek az értelmezése a jogvita tárgyára figyelemmel szükséges (Fuß-ítélet, C-243/09, EU:C:2010:609, 39. és 40. pont; Cimmino és társai ítélet, C-607/13, EU:C:2015:448, 37. és 38. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

27 A jelen ügyben először is az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy a vitatott behozatalokra 2003 februárjában és márciusában került sor. Márpedig a kérdést előterjesztő bíróság által az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésben említett 1047/2001 rendeletet az 565/2002 rendelet 2002. június 1-jétől hatályon kívül helyezte. Az 565/2002 rendelet 13. cikkének második bekezdése értelmében ezenkívül e rendeletet a 2002. április 8-tól kérelmezett engedélyekre és a 2002. június 1-jétől végrehajtott szabad forgalomba bocsátásokra kell alkalmazni. Így az 565/2002, és nem az 1047/2001 rendelet időbeli hatálya terjed az alapügyre.

28 Ezt követően az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kiderül, hogy az alapeljárásban szereplő társaságnak felrótták, hogy a GATT kontingens keretében importált fokhagymát vásárolt, miközben már kimerítette az annak keretében való behozatalra jogosító saját engedélyeit. Az adóhatóságok tehát azt kifogásolják, hogy e társaság a kedvezményes tarifával importált áru megszerzése érdekében visszaélésszerűen részesült a más gazdasági szereplőnek fenntartott kontingens egy részéből, hozzájárulva az ezen engedélyekből fakadó jogok átruházására vonatkozó, az 565/2002 rendelet 3. cikkének (3) bekezdésében foglalt tilalom megkerüléséhez.

29 Végül, bár a 2988/95 rendelet – amelyet e bíróság szintén megemlít az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésében – a címe alapján általános jelleggel vonatkozik az Unió pénzügyi érdekeinek védelmére, a 4. cikkének (3) bekezdése szól kifejezetten a joggal való visszaélés kérdéséről.

30 Ilyen körülmények között meg kell állapítani, hogy kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy az 565/2002 rendelet 3. cikkének (3) bekezdését és a 2988/95 rendelet 4. cikkének (3) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan eljárás, mint amely az alapügy tárgyát képezi, és amely során a gazdasági szereplő – amely a kedvezményes tarifán való importot lehetővé tevő engedélyeit korábban kimerítő, az első rendelet értelmében vett hagyományos importőr – által egy másik gazdasági szereplőnek – amely szintén ilyen engedélyekkel nem rendelkező hagyományos importőr – leadott megrendelést követően,

– ezen második gazdasági szereplőhöz kapcsolódó társaság először is az Unión kívül értékesíti az árut egy harmadik gazdasági szereplőnek, amely az említett rendelet értelmében vett új importőr és ilyen engedély jogosultja,

– a kedvezményes vámtarifában részesülő harmadik gazdasági szereplő ezen árut ezt követően az Unióban szabad forgalomba bocsátja, majd továbbértékesíti a második gazdasági szereplőnek,

– ezen árut végül e második gazdasági szereplő értékesíti az első gazdasági szereplőnek,

amiatt, hogy az ilyen eljárás az első gazdasági szereplő által megvalósított joggal való visszaélésnek minősül annyiban, amennyiben lehetővé teszi ezen első gazdasági szereplő számára, hogy az ugyanezen első rendeletben foglalt vámkontingens keretében importált árut szerezzen meg, miközben ő nem rendelkezik az ehhez szükséges engedéllyel.

31 E tekintetben meg kell állapítani, hogy az alapeljárásban csupán az árut ruházták át, és ráadásul azt az Unióba olyan engedélyek alapján importálták, amelyeknek jogszerűsége nem képezi vita tárgyát. Formálisan tehát nem sérül az engedélyekből fakadó jogok átruházásának az 565/2002 rendelet 3. cikkének (3) bekezdésében foglalt tilalma. Ezenkívül nem vitatott, hogy az alapeljárás tárgyát képező vételi, behozatali és továbbértékesítési ügyletek egyenként tiszteletben tartják a kedvezményes tarifa megadásának formális feltételeit.

32 A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata értelmében azonban a jogalanyok az uniós jog normáira nem hivatkozhatnak csalárd módon vagy visszaélésszerűen. Az uniós jogi szabályozás alkalmazását ugyanis nem lehet oly módon kiterjeszteni, hogy az vonatkozzon a gazdasági szereplők visszaélésszerű magatartására is, vagyis azon ügyletekre, amelyeket nem a rendes kereskedelmi ügyletek keretében hajtanak végre, hanem kizárólag abból a célból, hogy csalárd módon részesüljenek az uniós jog által biztosított előnyökből (lásd többek között: Halifax és társai ítélet, C-255/02, EU:C:2006:121, 68. és 69. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; SICES és társai ítélet, C-155/13, EU:C:2014:145, 29. és 30. pont).

33 Szintén a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint a visszaélésszerű gyakorlat fennállásának megállapítása egyrészt olyan objektív elemen alapul, amely esetében olyan objektív körülmények együttes fennállásából nyilvánvaló, hogy az uniós szabályozás által előírt feltételek formális tiszteletben tartása ellenére nem valósul meg e szabályozás célja (lásd ebben az értelemben többek között: Emsland-Stärke ítélet, C-110/99, EU:C:2000:695, 52. pont; SICES és társai ítélet, C-155/13, EU:C:2014:145, 32. pont).

34 Az ilyen megállapításhoz másrészt egy szubjektív elem fennállása is szükséges abban az értelemben, hogy az objektív körülmények összességéből ki kell tűnnie, hogy a szóban forgó ügyletek elsődleges célja valamely jogtalan előny megszerzése az annak megszerzéséhez szükséges feltételek mesterséges módon való megteremtése útján. A visszaélésszerű magatartás tilalma nem releváns ugyanis azokban az esetekben, amikor a szóban forgó ügyleteknek lehet más magyarázata is, mint pusztán az előny elérése (lásd ebben az értelemben többek között: Emsland-Stärke ítélet, C-110/99, EU:C:2000:695, 53. pont; SICES és társai ítélet, C-155/13, EU:C:2014:145, 33. pont). Az ilyen szubjektív elem fennállásának ezentúl az érintett jogalanyhoz kell kapcsolódnia (lásd ebben az értelemben: Emsland-Stärke ítélet, C-110/99, EU:C:2000:695, 55. pont).

35 Noha a Bíróság az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elbírálása során szükség esetén pontosításokat adhat, amelyek célja, hogy iránymutatást adjanak a nemzeti bíróságnak az értelmezés során, ezen utóbbi bíróság feladata annak vizsgálata, hogy az általa elbírálandó ügyben a visszaélésszerű magatartást megvalósító elemek fennállnak-e. Ebben az összefüggésben a visszaélésszerű magatartás fennállásának vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróságtól megköveteli, hogy az adott ügy valamennyi tényét és körülményét figyelembe vegye, beleértve a szóban forgó behozatalt megelőző és követő kereskedelmi ügyleteket is (SICES és társai ítélet, C-155/13, EU:C:2014:145, 34. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; Cimmino és társai ítélet, C-607/13, EU:C:2015:448, 60. pont).

36 E tekintetben, ami elsősorban az 565/2002 rendelet céljait illeti, a (6) és (7) preambulumbekezdéséből kitűnik, hogy a rendelet célja az előírt vámkontingens kezelése a kontingensek hagyományos és az új importőrök közötti felosztásával, egyidejűleg biztosítva a kontingens legjobb kihasználását, valamint lecsökkentve azon behozatali engedélyekre irányuló spekulatív kérelmek számát, amelyek nem kapcsolódnak tényleges gyümölcs-, illetve zöldségpiaci kereskedelmi tevékenységhez.

37 Mindazonáltal azon rendeletektől eltérően, amelyekre a SICES és társai ítélet (C-155/13, EU:C:2014:145), valamint a Cimmino és társai ítélet (C-607/13, EU:C:2015:448) alapjául szolgáló ügyek vonatkoztak, és amelyek lényegében az e rendeletekben kezelt kontingensek egy részét az új importőröknek tartották fenn, az 565/2002 rendelet abszolút módon nem tart fenn GATT kontingenseket az új importőröknek.

38 Kétségtelen ugyanis egyrészt, hogy az 565/2002 rendelet 5. cikkének (3) bekezdése értelmében a hagyományos importőrök által benyújtott engedélykérelmek behozatali időszakonként legfeljebb az adott importőrök referenciamennyiségének megfelelő mennyiségre terjedhetnek ki, ami hozzájárul a hagyományos importőrök behozatali tevékenysége kiterjesztésének korlátozásához. Másrészt e rendelet 5. cikke (1) bekezdésének harmadik albekezdése az említett rendelet alapján engedélyt szerző és új engedélykérelem benyújtását tervező új importőröket arra kötelezi, hogy bizonyítékot szolgáltassanak arra nézve, hogy a számukra biztosított mennyiségnek legalább a 90%-át ténylegesen szabad forgalomba bocsátották a saját nevükben, az ugyanezen rendelet (6) preambulumbekezdésében foglalt azon célnak megfelelően, hogy csökkenjen azon behozatali engedélyekre irányuló spekulatív kérelmek száma, amelyek nem kapcsolódnak tényleges gyümölcs-, illetve zöldségpiaci kereskedelmi tevékenységhez.

39 Mindazonáltal, jóllehet az 565/2002 rendelet 6. cikke (2) bekezdésének első albekezdése pontosan úgy rendelkezik, hogy a mindegyik származási helyre és az egyes negyedévekre nézve kiadott engedélyekre kiszámított legnagyobb árumennyiség 70%-át a hagyományos importőrök számára, a 30%-át pedig az új importőrök számára osztják fel, e rendelkezés második albekezdése kifejtetten előírja, hogy „a rendelkezésre álló mennyiségeket [...] megkülönböztetés nélkül osztják el a két kategória között az egyes negyedévek második hónapjának első hétfőjétől kezdve”.

40 E körülményekre tekintettel meg kell állapítani, nem tűnik úgy, hogy az olyan eljárás, mint amely az alapügy tárgyát képezi, sérti az 565/2002 rendelet által követett célokat.

41 Először is az áruk első Unión belüli vevője, aki szintén hagyományos importőr, ezen árunak az engedéllyel rendelkező új importőrtől való megvásárlásakor nem szerez jogot arra, hogy az 565/2002 rendelet 2. cikkének első bekezdésének d) pontjában meghatározott referenciamennyiségét az ez utóbbitól általa vásárolt áruk mennyiségét magában foglaló alappal számítsák ki, ugyanúgy, ahogy a második Unión belüli vevő, aki szintén hagyományos importőr, nem szerez jogot arra, hogy a referenciamennyiségét az első Unión belüli vevőtől általa vásárolt áruk mennyiségét magában foglaló alappal számítsák ki.

42 Másodszor kétségtelen, hogy az ilyen eljárás lehetővé teszi az első és második Unión belüli vevőnek, akik szintén hagyományos importőrök, hogy kedvezményes tarifán importált fokhagymát szerezzenek be, miközben ők már nem rendelkeznek az ehhez szükséges engedélyekkel, és hogy így megerősítsék a fokhagyma-értékesítési piacon elfoglalt helyzetüket a nekik kiosztott vámkontingens-részen túlmenően. Mindazonáltal, ahogy azt a jelen ítélet 37. pontja már megállapította, az 565/2002 rendelet abszolút módon nem tartja fenn a kontingensek egy részét az új importőröknek. Az sem célja, hogy a fokhagyma értékesítésének uniós piacát szabályozza, vagy befagyassza az e piac különböző szereplőinek helyzetét – jóllehet azok egyébként az e rendelet értelmében vett hagyományos importőr minőséggel rendelkeznek – azzal, hogy megtiltja nekik, hogy ezen árut más gazdasági szereplőtől szerezzék be, kizárólag azon indokkal, hogy az árut korábban kedvezményes tarifán importálták.

43 Ahhoz, hogy az áruk gazdasági szereplők közötti ilyen értékesítési majd továbbértékesítési eljárása ne járjon a gazdasági szereplő jogellenes piaci befolyásával és különösen az 565/2002 rendelet 5. cikke (3) bekezdésének a hagyományos importőrök általi megkerülésével, sem azon cél megsértésével, amely szerint az engedélykérelmeknek valós kereskedelmi tevékenységhez kell kapcsolódniuk, az is szükséges, hogy ezen eljárás minden szakasza a piaci árnak megfelelő áron valósuljon meg, és hogy a kedvezményes tarifán való importot jogszerűen megszerzett engedélyek alapján bonyolítsa le azok jogosultja. A kérdést előterjesztő bíróság feladata különösen annak vizsgálata, hogy minden bevont

gazdasági szereplő megfelelő ellentételezést kap-e a szóban forgó áru importjakor, értékesítésekor vagy továbbértékesítésekor, lehetővé téve számára azon helyzet megőrzését, amelyet a kontingens kezelése keretében szerzett meg.

44 A jelen esetben, mivel a kérdést előterjesztő bíróság kifejti, hogy a szóban forgó árut „megfelelő ellenérték fejében” ruházták át, és nem kérdéses, hogy a vitatott behozatalokat L’Olivo ténylegesen lebonyolította, mégpedig általa jogszerűen szerzett engedélyek útján, úgy tűnik, e feltétel teljesül, amit azonban a kérdést előterjesztő bíróságnak kell megvizsgálnia.

45 Harmadszor, mivel nem vitatott, hogy az alapügyben szereplő új importőr a saját nevében elvégezte a szóban forgó áru szabad forgalomba bocsátását, az olyan eljárás, mint amely az alapügy tárgyát képezi, nem sérti sem a spekulatív engedélykérelmek korlátozására, sem pedig az új gazdasági szereplőknek a fokhagyma-behozatali piacra való tényleges belépésére irányuló célt sem.

46 Ami másodsorban a jelen ítélet 34. pontjában említett szubjektív elemet illeti, először is meg kell jegyezni, hogy annak keresése az alapügyben csak abban az esetben releváns, ha a kérdést előterjesztő bíróság azt állapítaná meg, hogy az alapügy tárgyát képező eljárás sérti az 565/2002 rendelet által követett célokat, mivel a visszaélésszerű magatartás fennállásának megállapításához egy objektív és egy szubjektív elem együttes fennállása szükséges (lásd ebben az értelemben: SICES és társai ítélet, C-155/13, EU:C:2014:145, 31–33. pont).

47 Az ilyen szubjektív elem fennállásának bizonyítását lehetővé tévő feltételeket illetően a Bíróság ítélkezési gyakorlatából kiderül: ahhoz, hogy az alapügybelihez hasonló eljárást úgy lehessen tekinteni, hogy annak elsődleges célja, hogy a második uniós vevő valamely jogtalan előnyhöz jusson, az szükséges, hogy az import arra irányuljon, hogy az említett vevőre ilyen előnyt ruházzanak, és hogy az ügyleteknek az importőrök és az eljárásban résztvevő egyéb gazdasági szereplők szempontjából ne legyen semmilyen gazdasági és kereskedelmi igazolása, amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell megvizsgálnia (lásd analógia útján: SICES és társai ítélet, C-155/13, EU:C:2014:145, 37. pont; Cimmino és társai ítélet, C-607/13, EU:C:2015:448, 65. pont).

48 Annak a kérdést előterjesztő bíróság általi megállapítása, hogy az ilyen eljárásnak nincs semmilyen gazdasági és kereskedelmi igazolása, alapulhat például azon körülményen, hogy az áru eladási árát olyan szinten határozták meg, amely lehetővé tette az importőrnek és az említett eljárásban részt vevő más gazdasági szereplőknek, hogy az érintett ágazatban az adott árutípus és a szóban forgó ügylet esetében rendes vagy szokásos jellegűnek tekintett nyereségre tegyenek szert (lásd ebben az értelemben: SICES és társai ítélet, C-155/13, EU:C:2014:145, 37. pont). E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy a szóban forgó árut „megfelelő ellenérték fejében” ruházták át. Ezzel kapcsolatban nem releváns az a puszta tény, hogy ezen ellenérték alacsonyabb a kontingensen kívüli import után fizetendő különös vám összegénél, ha ezen ellenérték az érintett ágazatban az adott árutípus és a szóban forgó ügylet esetében rendes vagy szokásos jellegű ellenértéknek tekinthető, amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell megvizsgálnia.

49 Az ilyen megállapításhoz a kérdést előterjesztő bíróság figyelembe veheti azt is, hogy az 565/2002 rendelet (5) preambulumbekezdésének és a 3. cikke (1) és (4) bekezdésének, valamint az 1291/2000 rendelet 8. cikke (1) bekezdésének és a 35. cikke (2) bekezdésének együttes olvasatából kitűnik, hogy az importőrök kötelesek a számukra kiállított engedélyek használatára, és e kötelezettség megszegése szankciót von maga után, és ezért az importőröknek valós érdekük fűződik a behozatalhoz, akár olyan ügyletek keretében, mint amelyek az alapügy tárgyát képezik (lásd analógia útján: SICES és társai ítélet, C-155/13, EU:C:2014:145, 37. pont).

50 Ebben az összefüggésben, jóllehet az olyan eljárás alkalmazását, mint amely az alapügy tárgyát képezi, az Unión belüli első vagy második vevőnek a kedvezményes tarifában való részesülésére, és így a kontingensen kívül importált árunál olcsóbb áru beszerzésére irányuló szándéka indokolhatja, és még ha az érintett importőrök és más érintett gazdasági szereplők ennek tudatában is vannak, nem

tekinthető úgy *a priori*, hogy az ügyletek ez utóbbiak szempontjából nem rendelkeznek gazdasági és kereskedelmi igazolással (lásd ebben az értelemben: SICES és társai ítélet, C-155/13, EU:C:2014:145, 38. pont, Cimmino és társai ítélet, C-607/13, EU:C:2015:448, 65. pont).

51 Nem zárható ki azonban, hogy bizonyos körülmények között az olyan eljárást, mint amely az alapügy tárgyát képezi, elsődlegesen abból a célból hozták létre, hogy mesterségesen teremtsék meg a kedvezményes tarifában való részesüléshez szükséges feltételeket. Az ilyen eljárás mesterséges jellegének bizonyítását adott esetben lehetővé tévő elemek között szerepel többek között az a körülmény, hogy az engedélyekkel rendelkező importőr nem viselt kereskedelmi kockázatot, vagy az a körülmény is, hogy az importőr haszonkulcsa jelentős, vagy hogy azon ár, amelyen a fokhagymát az importőr az első Unióbeli vevőnek, majd ez utóbbi a második Unióbeli vevőnek értékesítette, alacsonyabb, mint a piaci ár (lásd ebben az értelemben: SICES és társai ítélet, C-155/13, EU:C:2014:145, 39. pont; Cimmino és társai ítélet, C-607/13, EU:C:2015:448, 67. pont).

52 Egyébiránt, amennyiben az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés a 2988/95 rendelet 4. cikkének (3) bekezdésére vonatkozik, elég arra emlékeztetni, hogy e rendelkezés lényegében ugyanolyan, a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatából következő szempontokat határoz meg, mint amelyekre a jelen ítélet 32–34. pontja emlékeztet, hozzátéve, hogy az e szempontoknak megfelelő cselekmények, vagyis azok a cselekmények, amelyekről megállapítható, hogy céljuk az adott ügyben alkalmazandó európai uniós jog célkitűzéseivel ellentétes előnyszerzés azáltal, hogy mesterséges módon teremtik meg az ezen előny megszerzéséhez szükséges feltételeket, az előny megszerzésének meghiúsulását vagy annak elvonását eredményezik.

53 A fenti megfontolások összességére tekintettel, az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy az 565/2002 rendelet 3. cikkének (3) bekezdését és a 2988/95 rendelet 4. cikkének (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal főszabály szerint nem ellentétes az olyan eljárás, mint amely az alapügy tárgyát képezi, és amely során a gazdasági szereplő – amely a kedvezményes tarifán való importot lehetővé tevő engedélyeit korábban kimerítő, az első rendelet értelmében vett hagyományos importőr – által egy másik gazdasági szereplőnek – amely szintén ilyen engedélyekkel nem rendelkező hagyományos importőr – leadott megrendelést követően,

– ezen második gazdasági szereplőhöz kapcsolódó társaság először is az Unión kívül értékesíti az árut egy harmadik gazdasági szereplőnek, amely az említett rendelet értelmében vett új importőr és ilyen engedély jogosultja,

– a kedvezményes vámtarifában részesülő harmadik gazdasági szereplő ezen árut ezt követően az Unióban szabad forgalomba bocsátja, majd továbbértékesíti a második gazdasági szereplőnek,

– ezen árut e második gazdasági szereplő végül átruházza az első gazdasági szereplőnek, amely így az importált árut az ugyanezen első rendeletben foglalt vámkontingens keretében szerzi meg, noha nem rendelkezik az ehhez szükséges engedéllyel.

A költségekről

54 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

A vámkontingensek kezelési módjának megállapításáról és a harmadik országokból behozott fokhagymára vonatkozó származási bizonyítványok rendszerének bevezetéséről szóló, 2002. április 2-i 565/2002/EK bizottsági rendelet 3. cikkének (3) bekezdését és az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről szóló, 1995. december 18-i 2988/95/EK, Euratom tanácsi rendelet 4. cikkének (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal főszabály szerint nem ellentétes az olyan eljárás, mint amely az alapügy tárgyát képezi, és amely során a gazdasági szereplő – amely a kedvezményes tarifán való importot lehetővé tevő engedélyeit korábban kimerítő, az első rendelet értelmében vett hagyományos importőr – által egy másik gazdasági szereplőnek – amely szintén ilyen engedélyekkel nem rendelkező hagyományos importőr – leadott megrendelést követően,

– **ezen második gazdasági szereplőhöz kapcsolódó társaság először is az Európai Unión kívül értékesíti az árut egy harmadik gazdasági szereplőnek, amely az említett rendelet értelmében vett új importőr és ilyen engedély jogosultja,**

– **a kedvezményes vámtarifában részesülő harmadik gazdasági szereplő ezen árut ezt követően az Európai Unióban szabad forgalomba bocsátja, majd továbbértékesíti a második gazdasági szereplőnek,**

– **ezen árut e második gazdasági szereplő végül átruházza az első gazdasági szereplőnek, amely így az importált árut az ugyanezen első rendeletben foglalt vámkontingens keretében szerzi meg, noha nem rendelkezik az ehhez szükséges engedéllyel.**

Aláírások